

ISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Helyben hához hordva: Vidékre postán szállítva.
Egész évre... 36 korona Egész évre 40 korona
Negyedévre... 9 korona Negyedévre 10 korona
Egyes szám ára 16 fillér.

Politikai napilap

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. Telefon: 2-63.
A szerkesztőség kéziratok, vizs- Előfizetések és hirdetések a
szabadására nem vállalkozik. kiadóhivatalhoz intézndők.

Ellentétek a béketárgyaláson.

Vita az önrendelkezési jogról. A német delegáció tiltakozása.

Budapest, január 14. (Saját tudósítónktól.) A Magyar Távirati Iroda jelenti Breszt-Litovszkából:

A német, magyar, osztrák és orosz bizottságok, melyeket a területi kérdések megvitatása érdekében küldöttek ki, e hó 11-én és 12-én ülést tartottak. Az ülésen egyértelműen abban állapodtak meg, hogy a békeszerződésben első sorban a hadiállapot megszüntetését mondják ki. Elvi megállapodás történt a megszállott területek kölcsönös kiürítésében is.

A kiürítés időpontjának tárgyalásánál hosszabb vita fejlődött ki. *Kühlmann* államtitkár azt a nézetét fejezte ki, hogy a megszállott területek kölcsönös kiürítése csak a békekötés, az orosz leszerelés után történhetik meg. Ezzel szemben *Trockij* azt követeli, hogy a területek kiürítése párhuzamosan, a kölcsönös demoralizáció egyes fázisaiban történjék meg.

Kühlmann államtitkár kijelenti, hogy a kiürítés csak azon területekre terjedhet ki, amelyek béke idején az illető ország kiegészítő részei. *Finnország* és *Ukránia* elszakadása már elismert tény, ami a balti tartományokat illeti, a központi hatalmak azt követelik, hogy a jelenlegi tartománygyűlés döntsön az ország sorsáról, az oroszok azonban azt kívánják, hogy e kérdésben általános népszavazás határozzon. *Kühlmann* *Kurlandot*, *Livlandot* és *Lengyelországot* önálló tartományoknak tekintti. A német delegáció azt kívánja, hogy e területek tartománygyűlései hovátartozásuk felől már most döntsenek.

Trockij ezzel szemben azt vitatja, hogy e tartományok — bár mondják ki az Oroszországtól való elszakadást — népszavazással határozatlan jövőre sorsuk felett. Szerinte a jelenlegi tartománygyűlések erre nem illetékesek. E tartományok, melyeket az oroszok teljes önrendelkezési joggal ruháztak fel, jelenlegi megszállott állapotukban nem szuverének, különben meg kellett volna őket hívni a béketárgyalásokra.

A folyó hó 12-én tartott ülésen *Kühlmann* államtitkár összegezte az előző tárgyalások eredményét. Kijelen-

tette többek között, hogy a balti tartományok népei a németekre nézve elfogadható módon kifejezést adtak azon akaratuknak, hogy önállóak legyenek. Megvitatni kéri azt a kérdést, hogy ezek a népek mily feltételek mellett vehetnek részt a béketárgyaláson. Végül felszólítja az oroszokat, nyilatkozzanak: tárgyaló feleknek tekintik-e ezen népeket vagy csak a tárgyalások anyagának?

Kamanev, az orosz bizottság egyik tagja javaslatot tesz, melyben azt kívánja, hogy az elhangzott kijelentéseket ezentúl írásba foglalják.

Ezután az orosz delegáció a következő négy pontba foglalt javaslatot terjeszti elő:

Az orosz javaslat.

1. Területi kérdésekben az önálló rendelkezési jog az egész nemzetet megilleti, nem csupán egyes részeit. Ezért az orosz kormány az önrendelkező jogot a nemzet azon részének is megadja, mely a megszállt területeken kívül él. Oroszország kötelezi magát, hogy a szóbanforgó tartományokra nem erőszakol rá valamelyes államformát, önállóságukat vámhatárral vagy katonai konvencióval nem korlátozza. Németország és Ausztria-Magyarország kormányai kategorikusan kijelentik, hogy nem táplálnak semmi anneksziós igényt, sem határkiigazítást a megszállt orosz területre nézve, nem kényszerítenek rájuk valamelyes államformát, függetlenségüket nem korlátozzák vám- vagy katonai szerződésekkel.

2. Az önrendelkező jog gyakorlásának minden külső nyomás nélkül kell megtörténnie, azért a népszavazásnak az idegen hadseregek visszavonása, a menekültek visszatérése után kell megtörténnie. A hadsere-

gek visszavonásának időpontját külön bizottság állapítja meg.

3. A békeszerződés aláírásának pillanatától ezen területek közigazgatását ideiglenes helyi szervezet veszi át.

4. A területek államjogi helyzetének végső megoldása általános referendumban fog megtörténni. A békekonzferencia munkájának meggyorsítása érdekében az oroszok a központiaktól az összes kérdésekben szabatos választ kérnek.

Tiltakozás az oroszok ellen.

A javaslat megtétele után *Hoffmann* tábornok tiltakozást jelent be azon hang ellen, melyet az oroszok a tárgyalásokon használnak:

— Ugy beszélnek velünk, — mondotta — *mintha önök győztek volna, mintha önök állnának országunkban, s diktálnák a békét, holott a helyzet fordítva van.* Az oroszok oly mértékben követelik az önrendelkezési jogot, az általunk megszállt tartományoknak, amint otthon önmaguk sem alkalmazzák. Az orosz kormány a kiméletlen erőnek alapján áll. A német legfelső hadvezetőség visszautasítja a megszállt területek rendezésének ügyébe való beavatkozást. A német hadvezetőség a közigazgatás technikai okból sem üritheti ki *Kurlandot* és a rigai-öböl szigeteit, ahol minden üzem, vasut és közigazgatás a németek kezében van.

A tiltakozás után ismét *Kühlmann* államtitkár beszélt. Kijelenti, hogy az előterjesztett javaslat minden pontjára nézve fenntartja állásfoglalását, de személyes véleményét már most kifejezheti:

— Az az orosz javaslat, hogy a kijelentéseket írásba foglalják, csak lassítani fogja a tárgyalások menetét. Ha pedig ezek az iratok olyanok lesznek, mint amilyeneket ma terjesztettek elő, a legcsekélyebb mértékben sem alkalmasak arra, hogy különösen rózsás világításban tüntessék fel a tanácskozások kilátásait.

Az ülést ezután felfüggesztették.

Vilmos császár és Hindenburg tanácskozása.

A lengyel kérdés új megoldása. — A kancellár lemond?

Budapest, január 14. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: Az itt vegbemenő fontos tanácskozások a közvéleményt általános feszültségben tartják. Tegnap a császár hosszabb ideig tanácskozott Hindenburggal, ezt nyomon követte Hindenburg tanácskozása Ludendorffal. *Kühlmann* államtitkár ma hazaérkezett Breszt-Litovszkából és részt venni a császár elnöklésé-

vel megtartandó tanácskozáson. Gróf *Bernsdorf* konstantinápolyi és *Rosenbáro* hágai nagykövet szintén ideérkeztek, fontos szerep vár *Bülow* hercegére a volt római nagykövetre is.

A nagynémetek erősen éreztetik befolyásukat, az annexió hívei mindent megmozgatnak, hogy a császár környezetét befolyásolják.

A kancellár a délután folyamán fel-

világosításokat adott a pártvezéreknek a breszt-litovszki tárgyalások jelenlegi állásáról.

Lengyelországot illetőleg döntő tényezők más megoldást keresnek. Hírlik, hogy miután Hertling kancellár nem változtatta meg politikáját Lengyelországot illetőleg, le fog mondani. A kancellár a főbizottságban a külügyekről, az urakházában pedig a belügyekről hosszabb nyilatkozatot fog tenni.

Harctereinken nincs esemény,

Budapest, január 14. A miniszterelnökségi sajtóosztály távirata. (Hivatalos.)

Lényeges esemény nem történt.

A vezérkar főnöke.

Német csapatok az angol árkokban.

Berlin, január 14. A miniszterelnökségi sajtóosztály távirata. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér.

Ruprecht trónörökös és a német trónörökös hadcsoportja. A tüzelési tevékenység az egész napon át többnyire zavaró tüzelésre szorítkozott, egyes szakaszokban, különösen Lens mindkét oldalán estefelé fokozódott. Felderítő osztagok Armentierestől délnyugatra és La Vacquerietől északra behatoltak az angol árkokba és foglyokat ejtettek.

A német trónörökös hadcsoportja. Eredményes felderítő harcoktól eltekintve uvincourt mindkét oldalán és a Maas déli partján, különös esemény nélkül telt el a nap.

Keleti harctér.

Semmi ujság.

Macedon és olasz arcvonal.

Az Ochrida-tótól délnyugatra tűzérési tevékenység.

Olasz harctér.

A helyzet változatlan.

Ludendorff, első főszállásmester.

A lengyel alkotmányozó ülést összehívják.

Budapest, január 14. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: A „Politische Nachrichten” jelentése szerint a lengyel régenstanácsal folyt eszmecsereben Dascinski utalt arra, minő nagy jelentősége lesz egész Lengyelországra, valamint a galíciai lengyel képviselők parlamenti politikájára a lengyel országgyűlés alkotmányozó ülésének közeli egybehívása, valamint lengyel delegátusoknak a breszt-litovszki tárgyalásokhoz való bocsátása. Kucharzewski miniszterelnök behatóan foglalkozott a lengyel delegátusoknak a béketárgyalásokon való részvételével és utalt arra, hogy a központi hatalmak ez ügyben mindeddig nem döntöttek.

* Házaktól istálló-trágyát saját igánkkal elhordatjuk. Értesítést kérünk: Vízvezeték-utca 52/b, telefon 1099.

KORMÁNYVÁLSÁG.

WEKERLE LEMOND. A FUZIÓ ELŐTÉRBEN.

Budapest, január 14. (Saját tudósítónktól.) Az Est jelenti, hogy az egységes pártalakítás terve teljesen megakadt. A válság ütköző pontja a katonai kérdésekben rejlik, a döntést Wekerle újabb kihallgatása fogja meghozni.

A kormányt támogató pártok körében úgy tudják, hogy Wekerle Sándor miniszterelnök csütörtöki audienciáján — miután katonai programjához a király hozzájárulását nem kapta meg — és missziója lehetetlenné vált: benyújtja a kormány lemondását.

A 8 Órai Ujság a kormány bukásának okát a kormányt támogató pártok egymás közötti surlódásaiban látja, amely nem szolgáltatott Wekerle programjának komoly támogatást.

A N. Fr. Presse mai vezércikke

megerősíti a kormány lemondását. A Károlyi-párt lapja, a „Magyarország” szintén azt írja, hogy Wekerle legközelebbi audienciáján be fogja nyújtani lemondását, miután a király a katonai programhoz nem járult hozzá.

Politikai körökben, kormánypárti oldalról arra számítanak, hogy a király nem fogadja el a lemondást és megbizta Wekerlét az újabb kormányalakítással. Munkapárti oldalon a fuziót tekintik az egyetlen megoldásnak. Fuzió esetében Wekerle nem maradna meg s ekkor Szurmay honvédelmi miniszterre várna a kormányalakításban aktív szerep. Irányadó bécsi körökben a koncentráció mellett vannak; annyi bizonyos, hogy mielőtt a válság kitörne, a király több politikust meg fog hallgatni.

Oroszország újabb háborút kezd, ha békefeltételét nem fogadják el.

Budapest, január 14. (Saját tudósítónktól.) Lenin rövid tartózkodásra Finnországba utazott. Elutazása előtt kijelentette, hogy ha a központi hatalmak elutasítják Oroszország békefeltételeit: előkészületeket fog tenni az újabb háborúra.

Megváltoztatják a londoni szerződést.

Budapest, január 14. (Saját tudósítónktól.) Kölnből jelentik: Az olasz lapok jelentik, hogy a küszöbön álló párisi konferencián a londoni szerződésen változtatásokat fognak eszközölni, vagy egészen új szerződést kötnek. Hírlik, hogy Olaszország a konferencián javasolni fogja, hogy tegyenek közvetlen békeajánlatot az ellenséges hatalmaknak.

Caillauxt letartóztatták.

Budapest, január 14. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: A Havas ügynökség jelenti, hogy Caillauxt ma délelőtt letartóztatták és a sanité börtönbe vetették.

A Wolff ügynökség esti jelentése.

Budapest, január 14. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: A Wolff ügynökség jelenti 14-én este: Harctereinken nem történt lényeges esemény.

Kuzmanek és Tamássy tábornokok Stockholmban.

Budapest, január 14. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik: A Przemysl elestekor hadifogságba jutott Kuzmanek, Tamássy és Wéber tábornokok 4 más tábornokkal együtt ideérkeztek, hogy az oroszokkal való megállapodás értelmében Stockholmban maradjanak internálva a háború végéig.

Az orosz front delegátusainak kongresszusa Pétervárott.

Budapest, január 14. (Saját tudósítónktól.) Genéből jelentik: A „Journal de Genève” jelenti Pétervárról: Az egész orosz front delegátusai Péterváron kongresszusra gyűltek össze. A frontdelegátusok a front helyzetét válságosnak mondták, de késznek nyilatkoztak a honvédelmet biztosítani, ha

kenyeret és húst elegendő mennyiségben bocsátanak a hadsereg rendelkezésére. Azután különböző munkástanácsok tartottak együttes gyűlést. Elhatározták, hogy a kárpótlás és annexió nélkül való békét elfogadják és bizottságot küldenek ki a hadsereg kérdésének tanulmányozására.

Harc a barlanglakó katonaszökevényekkel.

Egy halott, egy sebesült, két fogoly.

Az a betörő-banda, amely a két fürdőt, környékét, Hájót, Rontót, Almamezőt, Betfiát fenyegette és fosztogatta, vakmerőségében fényes nappal támadást intézett a fürdők ellen. Támadásuk balul ütött ki, egy halott maradt a színtéren, egy megsebesült s kettő sebesületlenül fogságba esett.

Mint jelentettük, a félixfürdői csendőrs fokozott buzgalommal látott utánna annak, hogy a szökött katonákból összeverődött betörőbandákat kinyomozza s kézrekerítse. Vargha István csendőrőrmester, Mészáros György alőrmesterrel s két csendőrrel napok óta járják a határt s kutatták a betörő buvóhelyét, a mely földalatti barlangban volt.

Vasárnap reggel a rontói erdőbe értek s nyomra akadtak a csendőrök. Egy barlangkijáratát hirtelen körülvevtek s megadásra szólították fel a bentlevőket. Lakatos Tivadar rontói születésű katonaszökevény, aki a 37. gyalogezredtől szökött meg, kirohant.

Mészáros György alőrmester szabályszerűen felszólította:

Állj meg, mert lövök.

A szökevény tovább futott, mire a csendőrőrmester fegyverét elsütötte. A golyó talált s Lakatos átlőtt szívével esett a hóba. A barlangból még hárman rohantak ki, kettő azonnal megadta magát — köztük egy asszony — a harmadik menekülni próbált, de egy golyó lábán érte s elesett.

A halottat a halottasházba szállították, a foglyokat pedig a félixfürdői csendőrsre. Itt bevallották, hogy ők törtek be mindenütt, loptak és raboltak. A Félixfürdőbe egy izben beakartak törni, de egy lövés elriasztotta őket szándékuktól. A Püspökfürdőbe is betörtek s onnan elvittek mindent a pincéből. Horváth fűrdőigazgató a csendőrségen fontos közléseket tett a környéket fenyegető banda üzelméről.

A nyomozás még tart s a szálak tovább vezetnek, valószínű, hogy még néhány szökevény kerül a hatóság kezére.

A Kath. Kör. második háborus délutánja.

Nagy és előkelő közönség jelenlétében tartotta vasárnap délután a Kath. Kör jótékony célú háborus délutánját, mely fényes műsorával egyike volt a legszebb és legsikerültebb koncertnek az idei télen.

Jelen voltak: dr. Karácsonyi János püspök, Adorján ezredes, dr. Vučkics Gyula, Szirmay L. Árpád, Gresinszky Antal, Csaponyi Ignác kanonokok, dr. Kovács Lajos igazgató-háztónok, Leéb, J. Bertalan, Gyepes Imre, Kravjanszky Mór, Bertram Brunó, Szilágyi Dózsa, M. Szabó Vendel, Ernyi Gilbert, Folmann Géza, dr. Krüger Aladár, br. Apor Vilmos, Géczy Lajos, Göndör László, Szonthagh Gusztáv, Lóránd Béla és még számosan.

A fényes műsort a honvédezenekar nyitotta meg Mozart „Figaro lakodalma” c. operának végtelen kedves és eleven ritmussal teli nyitányával. Mozartnak lágy és csipkefinom muzsikáját stilszerűen és finom frazizással adták elő.

Utánna dr. Kovács Lajos főgimnáziumi igazgató olvasott fel a háborus költészetéről. Érdekesen és vonzóan vázolta a magyar háboru költészetét s biztos fonalat adott a közönség kezébe, hogy a háborus költészet eredetében eligazodhasson. Találó és alapos bírálata a magyar háborus költészet biztos ismeretén épült fel. Az érdekes és értékes tanulmányt a közönség viharos tapsokkal jutalmazta; egy részletét közölni fogjuk.

Ezután következett a hangverseny egyik művészeti fénypontja. Lóránd Edit, a fiatal hegedűművész játszott a Händel „Lorretto”-ját Hubay átiratában. A művész valódi ezreket érő Amati hegedűjének G hurja csodásan zengett, úgy éreztük, mintha egy célónak bugó hangjait hallanók. Fokozódott a hatás Paganini örökszép de rendkívül nehéz koncertjében, melyet bámulatos tudással,

brillians technikával, széles tónussal és mély átértéssel adott elő.

Nem tudtuk, mit bámuljunk jobban: a rendkívül fejlett technikát, mellyel a nehéz futamokat, arpeggiókat és chromatikus meneteket játszva győzte le, vagy a kristálytisza intonációt, az ezüstös flageolet hangokat.

A közönség nagy gyönyörűséggel hallgatta a csodás produkciót és a végén zajos tapsokkal jutalmazta a fiatal művésznőt.

Bihari Ákóst már tapsok köszöntötték, mikor az emelvényre lépett. A kitűnő művész most olyan feladatot oldott meg, mely csak az ő tehetségéhez volt méltó: Goethe Faustjából adott elő egy három személyes jelenetet — egyedül. Három egyéniséget juttatott kifejezésre, mind külön, mindet csak a szavaltat által megszabott keretben és mégis önálló vonásokkal és úgy, hogy a szavaltat egységes művészi alkotás volt. A közönség percekig tapsolta a nagyszerű művészt igazán bravuros, minden várakozást felülmuló szavaltataival szerzett páratlan élvezetért.

Az utolsó számban ismét Lóránd Edith kitűnő játékát élveztük. Most Wieniawsky „Polonaise” c. opusával kezdte, mely bájos, hangulatos témájával mindig kedvesen hat. A művész is látható ambícióval játszotta ezt és beleöntötte egész lelkét a hegedűbe, melyből csodás hangokat varázsolt. Óriási hatással adta elő utána Hubay Jenő zeneakadémiánk és magyar zenei életünk büszkeségének magyar változatait, amelyek minden koncertnek fénypontjait képezik. Pazar jókedvvel és magyaros ritmussal adta elő a művész mesterének kompozícióját. Játéka végén melegen ünnepelték és tapsolták.

Külön kell szólnunk Scharf karnagy művészi munkájáról, melyet ezuttal produkált. A zenekar kísérete mintaserű és művészi volt.

Felülfizetések.

A Kath. Kör vasárnapi háborus délutánján felülfizettek:

dr. Kollányi Ferenc, dr. Vučkics Gyula, Gresinszky Antal, Szirmay L. Árpád 20—20 K, dr. Karácsonyi János, Csaponyi Ignác, Szilágyi Dózsa, Adorján ezredes, Szmazenka Ernő 10—10 K, N. W. 6 K, Hagedorn János, N. N. 4—4 K, Gödön László 5 K, Nagy Ödön 2 K.

Február 4-ig tart az iskolák szünete.

Vettük a következő értesítéseket:

A legújabb miniszteri rendelet értelmében jan. 17-én, csütörtökön csak a főgimnáziumi VII. és VIII. osztályban kezdődik a tanítás, az alsóbb osztályok számára a szünet tovább tart február 3-ig. Február 4-én rendes előadás az összes osztályokban. Igazgatóság.

A sz. Orsolya-rend felső leányiskola és leánygimnáziumban a tanítás a nm. vall. és közokt. min. legújabb 6565. VI—1918. sz. rendelete értelmében csak február hó 4-én délelőtt 8 órakor fog újból megkezdődni. Az igazgatóság.

Az olasz közs. polg. leányiskolában újabb miniszteri rendelet szerint február 4-ig tart a szünet. Figyelmeztetem a tanulókat, hogy a tanulásban ne tartsanak szünetet. Ismételjék át jól az eddig tanultakat, hogy a tüzfahiány okozta mulasztást helyrephathassuk. Özv. Személy Kálmáné igazgató.

Értesítem a tanulóifjúságot, hogy a *liu és női felső kereskedelmi iskola* alsó osztályaiban a tanítás 1918. február 4-én, a községi és felső osztályokban pedig f. é. január 17-én kezdődik. Az igazgatóság.

Az iparoktatási kir. főigazgató távirati rendelkezésére az állami fa- és fémipari szakiskolán az I. és II. osztályok tanítása csak február hó 4-én kezdődik meg, míg a III. és IV. osztályu tanulók tanítása január hó 16-án kezdődik.

Iparos továbbképző tanfolyamok. Az állami fa- és fémipari szakiskolán rendezett férfiszabóipari tanfolyam január hó 17-én nyílik meg. Beiratkozni az intézet igazgatóságánál, vagy a tanfolyam előadójánál Fudally Bálint szabómesternél lehet.

Rövidesen a cipészipari és az asztalosipari gyakorlati tanfolyamok is megnyílnak, mely utóbbiakra az intézet igazgatóságánál délelőtt vagy délután 5—6 óráig lehet beiratkozni.

Tudatjuk a női kereskedelmi szaktanfolyam növendékeivel, ugyszintén a tanonc-tartó mester urakkal, hogy a női kereskedelmi szaktanfolyamon és az iparos tanoncskola előadásai a további intézkedésig nem fognak megtartatni. Reichtné B. Zsófia. Szűcs Izsó igazgatók.

Vallás- és közoktatásügyi miniszter ur rendeletéből kifolyólag a Nagyvárad város összes községi elemi és polgári iskoláiban a tanítás február 4-ig szünetelni fog. Miről az érdekelteket, igazgatókat és tanítókat ez uton értesítem. Nagyvárad, 1918. január 14. Dr. Thury László iskolaszéki elnök.

A nagyvárad községi polgári liuiskola igazgatósága értesíti a tanulóit és szülőket, hogy a vall.- és közokt. miniszter 6565—1918. sz. rendelete értelmében a tanítás február hó 4-én kezdődik.

Méhészek háborus délutánja.

Vajnovszky Vince törvényszéki bíró, a kiváló gyakorlati méhész szíve nagyon megérett azokon az erdélyi méhészeken, akiknek méheseit a betörő oláh bandák felperzselték s tulajdonosaikat koldusbotra juttatták.

Az oláh betörés folytán tönkrement méheseik helyreállítására tehát háborus délutánt tervezett, amelyet a Méhészegylet igazgatósága Niedermann Antal dr. elnöklésével örömmel tett magáévá. Így aztán határozatba ment, hogy február 14-én vagy 15-én a Kath. Körben hét pontból álló művészi programmal háborus délutánt rendeznek.

A műsor a következő:

1. Üdvözlő és megnyitó-beszéd. Tartja: Gresinczky Antal dr. kanonok ur.
2. Szavaltat. Tartja: Szabó Erzsike ur-leány.
3. Ének. Előadja Vajnovszky Vilma énekművésznő. Zongorán kíséri Németh Antal.
4. A méhek élete. Vetített képekkel. Előadja dr. Resch Ignác ptebános ur.
5. Hegedű játék. Előadja Buday Pál.
6. Költemény. Előadja Bihari Ákos a Szigligeti-színház tagja.
7. Régi magyar dalok. Éneklő Blóz Géza. Hegedűn kíséri Szilagyi Béla. Zongorán Németh Antal.

A helyárák a szokottak lesznek.

Liszt helyett — jó tanácsokat kapunk.

Csütörtökön megy a deputáció a miniszterhez.

A városi közéleti ügyosztály felügyelő bizottságának üléséről hozott hírlapi közleményekből értesült Nagyváradi közönsége a közéleti miniszter azon táviratáról, hogy már most egész meglepetésszerűen felére redukálta Nagyváradi város lisztellátását.

A miniszter ezen intézkedése, — amely élénk világot vet az ország közéleti rendszertelenségére — az egész város közönségénél nemcsak nagy visszatetszést, de valóságos megdöbbenést keltett.

A bizottsági ülés határozatának megfelelőleg, Lukács Ödön főjegyző táviratozott a közéleti miniszterhez s rámutatván az itteni helyzetre s kérte a leredukált liszt-kontingens felemelését.

Tegnap meg is jött a válasz. Ivády miniszteri tanácsos küldte s ebben liszt helyett tanácsokat osztogat a nagyváradi közéleti ügyosztálynak.

Azt táviratozza ugyanis, hogy a leredukált lisztmennyiségnél többet nem utalhatnak ki, hanem az ügyosztály a legnagyobb körültekintéssel járjon el az ellátásra utaltak megállapításánál.

Nagyon köszönjük a jó tanácsot, azonban Nagyváradi város közéleti miniszterének vezetője tanácsosul bőven el van látva. Jobb lett volna, ha az országos közéleti miniszter annak idején körültekintéssel jártak volna el.

A dolog ilyen állása mellett most további akció válik szükségessé s Lukács Ödön a legnagyobb energiával kíséri meg, hogy megvédje Nagyváradi közönségének, esetleg a többi hasonló sorsban levő városok érdekeit.

Már vasárnap táviratozott a főjegyző Bárczy István székeslővárosi polgármesternek, mint a Városok Kongresszusa elnökének s feltárván a helyzetet, kérte, hogy hívja össze a városok kongregációjának állandó bizottságát, ahol megbeszéljék a miniszter sérelmes elhatározását s a teendőket.

Ugyancsak a felügyelő-bizottság határozatához képest Lukács Ödön főjegyző a kiküldött deputáció tagjaival: Kocsán János, Katz Lipót és Pelle János biz. tagokkal e hét derekán, csütörtökön vagy pénteken utazik fel a fővárosba, hogy a közéleti miniszterrel tárgyaljon.

A vidéki tejbehozatal.

A városi tejközpontnak ez időszere csak igen kevés tej áll rendelkezésére. Tejbehozatal pedig van. Naponként látni, hogy igen sok tejet hoznak be a vasuton és gyalog, és ennek alig egy elenyészően kevés része kerül a piacra, hanem a tejtermelők a város utcáin már megállapított helyekre szállítják, nem a gyermekek, öregek és betegek, hanem a pénzzel bőven rendelkezők részére, akik 1-80, sőt két koronát is fizetnek egy liter tejért.

Lukács Ödön főjegyző most tanácskozik a felett, hogy miként biztosíthassa a vidékről behozott tejelesleget a város közönsége részére, még pedig akként, hogy abból első sorban azok részesüljenek, akiknek legfontosabb élelmicikkük a tej.

A városnak megvan a minisztertől a joga ahhoz, hogy az összes Nagyváradra behozott tejet hatósági kezelésbe vegye.

A kérdést azonban a legnagyobb tapintattal akként óhajtja a főjegyző keresztülvinni, hogy senki jogos érdekeit ne sértse, de amellet a tejtermelőket is a legkevesebb sérelem érje. Lukács Ödön főjegyző előtt ugyanis nem ösmertlenek a tejtermeléssel járó mostani nehézségek. Ilyen körülmények mellett bizunk benne, hogy ezt a nehéz és fontos kérdést is sikeresen oldja meg Lukács Ödön főjegyző.

Lukács Ödön az élelmezési ügyosztály személyzetéhez.

A közönség részére kiutalt lisztmennyiség leszállítása nehéz viszonyok elé állítja nemcsak a fogyasztó közönséget, de magát az élelmezési ügyosztály tisztviselőit és személyzetét is.

Éppen ezért Lukács Ödön főjegyző vasárnap, mikor az ügyosztály működése szünetel, az élelmezési ügyosztály összes tisztviselőit és személyzetét a városházára rendelte.

A pár száz főből álló személyzet előtt a főjegyző vázolta a bekövetkezendő nehéz időköt, amely az ügyosztály alkalmazottait súlyosabb kötelességek elé állítja. A közönség a megélhetésért folytatott fáradozásával kimerülve lévén, ha igazulékony is, ezt az izgatottságát az alkalmazottak esetleg tapintatlan viselkedésükkel ne fokozzák; legyenek a közönség izgatottságával szemben megértők, elnézők. Ne tekintsék magukat hivatalos közegeknek, de legyenek emberbaráti érzélemmel, akiknek hivatalos kötelességük, hogy a panaszokat enyhítsék. Pontos kiszolgálással, az adagok pontos kimérésével, előzékeny tanácsal, utbaigazítással szolgáljanak a közönségnek. Álljanak permanenciában, s jóindulattal álljanak a közönség rendelkezésére. Így fogja a közönség őket és munkásságukat megbecsülni s szeretettel, bizalommal honorálni működésüket. Aki nem veszi figyelembe szavait s nem a

szerint teljesíti kötelességeit, szigorúan meg fogja torolni.

A főjegyző igen helyes és a közönség érdekeit szolgáló figyelmeztetése bizonyára csak a közönség elismerésével találkozik.

Megromlott

15 vagon káposzta — Aradon.

Akik csak a nagyváradi közéleti miniszternél előforduló csekélyebb hibákat, hiányokat oly élesen szeretik bírálni, rámutatunk, hogy más városban minő bajok fordulnak elő a közéleti miniszter vezetésénél.

Aradon teljesen megromlott és hasznavehetetlenné vált a közönség ellátására beszerzett 15 vagon káposzta, hozzá nem értő emberek szerencsétlen intézkedései következtében. Az óriási mennyiségű élelmicikk teljes rothadásnak indult, úgy, hogy az egyik raktár deszkafalait az erjedő gázok már ki is mozditották helyéből s azt lécekkel kellett alátámasztani. A fabódéba két és fél méter magasságban raktározták be a káposztát, ahol az összefagyott és összerodhadt. A kár több mint 100,000 korona.

Nagyváradra is szállított az élelmezési ügyosztály káposztát. Mi lett volna itt, ha az élelmezési ügyosztály nem gondoskodott volna kellő időben annak értékesítéséről?

Halló! Nowgorod! . . .

Jelenet az aradi főispáni hivatalban.

Az újságok érdekes esemény gyanánt írták meg, hogy Bécs és Kiew között megvan a közvetlen táviróösszeköttetés. Ez semmi. A háború alatt egyszer már majdnem megvolt a közvetlen telefonösszeköttetés — Arad és Nisni-Nowgorod között. Ezt az „Aradi Közlöny” így öröközte meg a jövő számára:

Az erdélyi oláh betörés izgalomban tartotta Magyarországot egész délvidékét s nem lehetett egészen biztosan tudni, vajjon a hadszíntér nem húzódik-e közel Arad városához. Szívesen látott, kedves vendégeink voltak akkor az itt átvonuló német katonák, akik egyébként az időben még újszerű látványosságot is képeztek Aradon.

A telefon eme kritikus időben kizárólag a hadvezetőségnek állt rendelkezésére s a városban egyetlen polgári telefonállomás volt csupán, melyet a központ kapcsolt, ahonnan beszélni lehetett: a főispáni hivatal telefonállomása. Kintzig János főispán humánusan, meleg emberi szívettel kezelte ezt a kérdést. Akinek életbevágó, fontos ügyben kellett telefonálni, az a főispáni hivatalba ment fel s ha az ügy sürgőssége és sulya kiállotta a főispáni titkár szigorú, de mindig igazságos kritikáját, akkor kivételesen rendelkezésre állott a főispáni távbeszélő.

Komor őszi nap volt. Ólmos eső verdeste a városháza ablakait, az utcán nehéz német ágyut vontatott nyolc-nyolc meklenburgi ló sűrű bámulótömeg izgatott sorfala között. Az egész város nyugtalanság és bizonytalanság. Lukács István dr. főispáni titkár ezer dolga között, görnyedten ült íróasztalánál, amikor hirtelen robajjal föltáru a főispáni hivatal ajtaja és viharosan, dübörgő léptekkel belép egy hatalmas termetű német törzstiszt.

— Ez a főispáni hivatal? kérdezte.

— Igen.

— Innét lehet telefonálni?

— Igen.

Röviden, ridegen bemutatkozott és ellentmondást nem tűrő határozottsággal parancsolta:

— *Verbinden Sie mich mit Nowgorod!* (Kapcsoljon Nowgoroddal!)

Lukács dr. megdöbbenett egy pillanatra, mer

sejtelve sem volt róla, hogy Arad és Nisni-Nowgorod között közvetlen telefonösszeköttetés van. De úgy gondolta, hogy a németek előtt semmi sem lehetetlen.

— *In welcher Richtung?* (Melyik irányban?) kérdezte a törzstisztet.

— *Direkt!* (Egyenesen!) hangzott energikusan a válasz.

A főispáni titkár odalép a telefon apparátusához és kissé gyanakvólag, kissé maga is kíváncsian egy bizonytalan, ingadozó kis csengetést ad le a központnak. A központ, mint rendesen, nem jelentkezett. A német tiszt pedig állt mereven, parancsoló tekintettel, mint Hadur maga. Erélyesebb csengetés... aztán egy viharos csengetés... végre negyedóra múlva jelentkezik a központ.

Ebben a pillanatban odalép a német tiszt Lukács drhoz, megragadja a karját és akadozva mondja:

Pardon... pardon... nicht Nowgorod... sondern Nagyvorod, Nagyvorod.

Ezen a csekélységen mulott, hogy a háború derekán, két évvel az orosz különbéke előtt, közvetlen telefonbeszélgetés nem történt Arad és Nisni-Nowgorod között.

Biharmegye februárban rendkívüli közgyűlést tart.

Nyugalomba vonuló főszolgabírók.

Mint már régebben megírtuk, Biharvármegye törvényhatósági bizottsága a jövő hónapban rendkívüli közgyűlést tart, amely több folyó megyei ügyön kívül számos nyugdíjazási iránti kérvényt is el fog intézni. Mint illetékes helyen értesülünk, ez a rendkívüli közgyűlés fog dönteni elsősorban is dr Fászy Lajos, Biharvármegye tiszti főügyészének a nyugdíjaztatási kérvénye felett. A nyugdíjazását kérő főügyész kérvényében megrongált egészségi állapotát hozza fel indokul s kétségtelen, hogy a rendkívüli közgyűlés a kérelmet teljesíteni fogja. Utóda dr Gyöngyössi István tb. főügyész lesz, alügyésznek pedig dr Némethy Ferencet fogják megválasztani.

Nyugdíjba készül Nagy Márton, a központi járás kiváló, érdemes főszolgabírója is, de beérkezett nyugdíjazási kérvénye Kovásznay Marcell székelyhidi és Jezerniczky Dénes berettyóújfalui főszolgabíróknak is. Mindezen nyugdíjazási kérvényeket Fráter Barnabás alispán beillesztette a rendkívüli közgyűlés tárgysorozatába.

A rendkívüli közgyűlés időpontját az alispán még nem határozta meg.

A Leányklub nyilatkozata.

Az Uj Nagyvárad a napokban igen ügyetlen kis cikkben próbálta a Katholikus Leányklubot támadni. Erre a Leányklub elnöke, Kiss Vally a sajtótörvény alapján helyreigazítást kívánt s az Uj Nagyvárad kénytelen a következő helyreigazítást közzéadni:

Az „Uj Nagyvárad“ folyó évi január 9-iki számában megjelent „Dózsa atya a kisasszonyok klubjában“ című közleményre vonatkozó helyreigazító nyilatkozatunknak kérem b. lapjában helyet adni.

Valótlán a cikknek az az állítása, mikor a Leányklubot azzal vádolja, hogy a társaságbeli szakadékokat mélyíti és a társadalmi széttagolást fokozza. Amint a különböző Nőegyletek egymás mellett ered-

ményesen működnek, épúgy a Leányklubok is a társadalom érdekeit szolgálják, s a nemes versenyzés mellett egyesíti őket a jó cselekedetek iránti szeretet. Ez pedig nem a társadalom felekezetei szerinti széttagolása.

Téves információkon alapul az az állítás, hogy Szilágyi Dózsa premontrei tanár, Klubunk vezetője görbe szemmel nézné a protestáns klublányokat, sőt ellenkezőleg igaz, szíves és bizalmas testvériség van közöttünk, s ezt bizonyítja az is, hogy a tanár ur többször is megjelent a protestáns leányegyesület ünnepélyein.

A valóság a cikkkel szemben az, hogy Szilágyi Dózsa igenis a különböző leányklubok minél harmonikusabb együttműködését klubunk egyik fontos céljává hirdeti.

Teljesen valótlán az az állítás, hogy klubunkban hitviták vannak. Soha még egyetlen egy vitaesténk nem volt, s így nem történhetett meg az a lekötött incidens sem, mely szerint Szilágyi Dózsa egy református vendégleány véleményét kérdezte volna egy állítólagos hitvita alkalmával. Az egész incidensből egy szó sem való.

Tény az, hogy Szilágyi Dózsa a legutolsó klubdelutánunkon jelen sem volt, mert Budapesten tartózkodott.

A klubnak vendégei nincsenek, mert delutánjainkon csakis a tagok vehetnek részt, s ezek vallásra való tekintet nélkül, mindig szívesen jönnek, s eddig semmiféle panaszt az elnökségnél, mint egyedül illetékes fórumnál nem emeltek.

Nagyvárad, 1918 január 11.
Öszinte tisztelettel;

A Szociális Missziótársulat
nagyváradai Leányklubjának
névében
Kiss Vally,
elnök.

..HIREK

* **A hadikölcsön-jegyzés eredménye.** A 7-ik hadikölcsön eredménye Nagyváradon nagy eredménnyel járt. 42.600,500 koronát tesz ki az a jegyzés, melyet Nagyváradon jegyeztek s ebben benne vannak azok a jegyzések is, melyeket Biharvármegyének Nagyváradon élő virilisei jegyeztek.

* **Bírósági kinevezés.** A hivatalos lap közli, hogy a király Imets Illés nagyváradai törvényszéki bírót a VII. fizetési osztályba nevezte ki.

* **Tátray Kálmán új hivatalában.** Tegnap vette át a fiatakoruak bíróságának vezetését Tátray Kálmán törvényszéki bíró s megtartotta első tárgyalását, amelynél a vádat Miskovszky Jenő dr királyi ügyész képviselte. A tárgyalásról csak annyit írhatunk, hogy erélyesen vezette az új bírót, a vádlott lelkére hatott s ítélete emberileg és jogilag helytálló volt.

* **Katonai kitüntetések.** A hivatalos lap közli, hogy a király Vajda Béla 4. honvédegyalozredbeli tart. hadnagyot és Csáki István 4. honvédegyalozredbeli tart. hadnagyot a 3. osztályu hadiékítményes érdemkeresztel tüntette ki.

* **A ref. lelkészválasztás ügyéhez.** A nagyváradai ref. lelkészi állásra beadott pályázatok ismertetésénél közöltük, hogy dr Gyenge János nagyzeréndi lelkész szabadkőműves. Azóta értesítést kaptunk, hogy dr Gyenge János a szabadkőművesek közül egy év előtt kilépett. Jól tette.

* **A disznózsir és -hus maximális ára.** A hivatalos lap miniszteri rendeletet közöl, amely szerint a termelő és viszonteladó között való forgalomban a nyers disznózsir maximális ára tisztasúlyban métermázsánként 970 korona, a friss sertés-husé 850 korona, a leölt sertésnek egészben vagy részben való eladására pedig 920 korona. Olvasztott zsirért legfeljebb 1100 korona követhető és fizethető.

* **A Koldusápoló közgyűlése.** A Szent László-koldusápoló és fiumenedékház-egyesület e hó 24-én, csütörtökhöz egy hétre d. u. fél 6 órakor tartja évi rendes közgyűlést az egyesület Szaniszló-utcai házában. A közgyűlést megelőzőleg választmányi ülés lesz.

* **150 ruha a hadiárvának.** A Népruházati Bizottság 150 gyermekruhát küldött Nagyvárad város árvaszékének a hadiárvák részére. A ruhák felerészben leányruhák, felerészben fiuruhák, melyeket az árvaszék elnöke, dr Istvánffy István legközelebb osztat ki a hadiárvák között.

* **A Kath. Kör vetítő-estélye.** A Kath. Kör mai vetítő-estélyén dr Némethy Gyula tb. kanonok, teológiai tanár tart előadást Lourdes-ról és vetített képekben fogja bemutatni a lourdesi bucsuzarándoklatokat és a csodás gyógyulások helyét, azt a helyet, melyet a Sz. Szűz többszöri megjelenése szentelt meg. Előadja azokat a gyógyulásokat, melyekről a lourdesi kegyhelyen levő állandó orvosi bizottság állapította meg, hogy a tudomány mai álláspontja szerint csak természetfeletti okokból magyarázhatók meg. — A nagyérdemű előadás delután 5 órakor kezdődik.

* **Szerencsétlenség a városi autóval.** Zilahy Antal t. rendőrkapitány látogatására autóztak ki a Félix-fürdőbe Kolontáry János és Czeglédy István rendőrfogalmazók s nagyon megörültek, hogy a súlyos betegnek hitt Zilahyt javulóban látják viszont. Késő estig maradtak kint a fürdőben és a sötétben igyekeztek haza, de egy fordulónál Kolontáry János fogalmazó kiesett az autóból, Czeglédy István fogalmazó pedig úgy vágódott ki, hogy keze-lába kimarjult és összetört. Most otthon ápolják. A városi autó is összezuzódott s kijavíttatása folyamatban van.

* **Egy gyógyszerész-vicc.** A gyógyszer-tári alkalmazottak ujságja a főnökök jellemzésére a következő viccet közli:

Kitanítja az ügyvéd a gyógyszerészt, hogy a perben, amelyre idézték, következetesen tagadjon mindent. Megkezdődik a tárgyalás, az elnök megkérdi tőle:

— Ön tehát Patika Péter gyógyszerész?
Mire ez tagadólag felel a vett utasításhoz képest:

— Tagadom, tekintetes királyi törvényszék!

* **Hadifoglyoknak tilos a mulatozás.** A eszászári és királyi katonai állomásparancsnokság 6433—II. E. számú átirata folytán tudomására hozzuk a mozgók, italmérések, kocsimák és különféle mulatóhely tulajdonosoknak, hogy helyiségeikben hadifoglyokat beereszteni tilos és az esetben, ha ezen rendelkezés ellen véténének, a megtorló lépéseket ellenük folyamatba tesszük. Amennyiben előfordulna, hogy a hadifoglyok elutasítása dacára is akarnának menni fenti helyiségekbe, a szükséges intézkedések megtétele végett a katonai rendőrség telefonon azonnal értesítendő. Nagyvárad, 1918 január 12-én. Rendőrkapitányi hivatal.

Hadik Bécsben. Budapestről jelentik: Gróf Hadik János közéleti miniszter ma Bécsbe utazott.

* „Dolgozik a kereskedelem” című vasárnapi cikkünket a nagyváradai nagykereskedők élénken tárgyalták s mint velünk Cziller Imre ur közli, zokon vették. A nagykereskedők működéséről e cikkben nem volt szó, mert tudjuk, hogy azok kiadnak mindent addig, míg áruval rendelkeznek s éppen a cérna az, ahol a lánckereskedők fejtenek ki elítélendő uzsoráskodást. Cikkünkben ugyanis kimaradt egy szó, amely világosabbá tette volna annak tendenciáját, ez a szó: a *zug*-kereskedelem, amely mellékutcaikon és sötét raktárakban fejt ki káros működését. S a mikor a kereskedelmi miniszter a tisztességes kereskedőket felhívta, hogy akik az orosz csereforgalomban részt akarnak venni, menjenek a keleti frontra, mi e felhívást azal toldjuk meg, hogy az árdrágító *zug*-kereskedőket vigyék a lövészárókba.

* **A Biharmegyei Nőegylet farsangi estélye.** A Nagyváradai és Biharmegyei Nőegylet e hó 19-én, szombaton nagy farsangi estélyt rendez. Az érdekes művészi programból egy nagyszabású estély körvonalai bontakoznak ki, mely fel fogja kelteni az egész társadalom érdeklődését. Az estélyt dr Pelle János fogja bekonferálni. Bemutatják a Porcellán figurákat, majd egy szinpadit tréfát adnak elő dr Debreczeny Lajos, Nadányi Zoltán és Szilágyi Béla. Egy táncszámmal fognak szerepelni Kakas István, Korbély Lajos, Stetner Margit. Ezt követi Sas Piroska szavalata. Dr Balázs Margit, dr Balázs Elemér törvényszáki elnök kiváló zenei képzettségű leánya dalokat énekel. Gábor Andor páros jelenetét Szandicz Trudi és dr Debreczeny Lajos adják elő. Ezt követi egy kellemes meglepetés, melynek titkát a rendezőség magának tartotta fenn. Az estélyen hideg buffét szolgálnak fel. Az estély háziasszonyai lesznek: Özv. Nagy Ödönné, Horváth Árpádné, Nadányi Károlyné és az egyesület vezető tősege. A művészi részt dr Debreczeny Lajos rendezi. A nagysikerűnek ígérkező estélyt a Katolikus Kör Szent László termében tartják.

* **A Sz. Orsolya-rend gyásza.** A Sz. Orsolya-rend nagyváradai konventjének gyász van: Mária Borbála testvér, született Hölzli Terézia dolgozótestvér vasárnap délután 5 órakor, életének 41-ik, szerzetesi fogadalmának 14-ik évében, a végszentségek ájtatos felvétele után meghalt. Az elhunyt a rendnek csendben dolgozó, szerény munkása volt, aki már 14 év előtt meghalt a világnak s csak hivatásának élt. Temetése ma d. e. fél 10 órakor lesz a rendházból.

* **A főgimnázium ünnepélye.** A prem. főgimnázium ifjúságának bucsünnepélye, melyet hadbavonulása alkalmából rendez, a jegyek nagy kelendőségét tekintve előreláthatóan teljes sikerrel fog lezajlani. A rendezőség által nagy gondnal és szakértelemmel összeállított programot a már közeli napokban módunkban lesz a nagy közönséggel közölni. Az élvezetes ünnepélyt a Biharmegyei Nőegylet estélye miatt nem január 19-én, hanem 20-án, vasárnap délután 5 órakor tartják meg a Katolikus Kör nagytermében. Jegyek korlátozott számban már előre válthatók a Hegedüs hírlapíróházán.

* **Halálozások.** Óó Dezső nagyváradai községi polgári iskolai tanítót súlyos gyász érte; édes anyja özv. Óó Mihályné sz. Wernetsek Emma, élete 70. évében elhunyt. Az elhalt derék matróna néhai Óó Mihály kiváló nagyváradai katolikus tanító neje volt. Elhunytát kiterjedt nagy család gyászolja. Temetése ma, kedden, január 15-én délután 2 órakor lesz a Ritoók Zsigmond-utca 9. sz. háztól. — A kiterjedt Andriská-családot is mély gyász érte. Andriská Károlyné sz. Juhász Ida, a csak pár héttel ezelőtt elhalt Andriská Károly ipartestületi alelnök özvegye, élete 59. évében, hosszas szenvedés után elhunyt. Kilenc gyermeke és nagy rokonság gyászolja. Temetése ma, január 15-én délelőtt 9 órakor lesz a Körös és Timár-utca sarkán levő házból.

* **Lopják a szörmeárukat.** A tél javában dühöng, fa és szén kevés van, vagy egyáltalában nincs, (ugy, hogy a városháza több hivatali helyiségében sem fűtöttek tegnapelőtt és tegnap), az emberek fáznak és, ha van, meleg ruhadarabokba burkolóznak. Ilyenformán nem csoda, ha a szörmeárúknak nagy kelendősége van a tolvajok körében. A rendőrséghez nap, mint nap feljelentések érkeznek prémekek, különösen muffok és boák ellopása miatt. Finom coboly-, róka- és kutyudja hányféle drága prémekek tűnnek el vonaton, ünnepélyen, lakásból, szóval ahol van, csak a szegény, didergő embereket nem keresik fel a prémtolvajok. Legyen nekik is valami vigasztalódásuk.

* **Halálozás.** Strobek Mariska tegnap délelőtt fél 10-kor, életének 9-ik évében, hosszas szenvedés és a haldoklók szentségeinek ájtatos felvétele után meghalt. Édesanyja, ifj. Strobek Károly, nővére, nagyszülei és a kiterjedt rokonság gyászolja. A kedves gyermek temetése e hó 16-án délelőtt 10 órakor lesz a Szent Anna-utcai 16. sz. gyászszobából.

* **Adományok a vak katonáknak.** Kiss Sándor népszövetségi tag 1 koronát s ifj. Kreznerich Ferenc Margittáról egy ifjúsági előadás bevételét 20 koronát küldött szerkesztőségünkbe adományul a vak katonák javára. Rendeltetési helyére juttatjuk. Gyűjtésünk ezzel 4874 korona 42 fillérré emelkedett.

* **Az Érdekes Ujság** január 1-én a hatodik évfolyamába lépett. Az Érdekes Ujság az elmúlt öt év alatt a leggazdagabb, legszeab és legérdekesebb hetilap s a magyar olvasóközönség nélkülözhetlen képeslapja lett. Az Érdekes Ujság minden eseményről páratlanul gyorsan számol be. A kiállítás szépségében, a tartalom gazdagságában, az ingyen mellékletek és kedvezmények változatos sokaságában egyetlen képeslap sem versenyezhet vele. Az Érdekes Ujság előfizetési ára egy negyedévre 7.80 korona.

* **Nagyvárad Város szeszfőzdének irodája megnyílt.** Kapuczinus-u. 11.

* **Sonka és huspácoláshoz só kapható a Csillaggyógyszertárban.**

Ruhák, férfi öltönyök, felöltők, festése és tisztítása. Fügöny, kézimunka, kelegye neműek tisztítása. Fekete festés elsőrendű kivitelben.

HALTENBERGER VILMOS
kelmefestő, vagy tisztító és gőmosógépgyárában
Nagyvárad.

Gyár telefon sz. 34. Falvételű fizet 14—59.

Színház.

Heti műsor:

Kedd: Tessék szellőztetni!
Szerda: Tessék szellőztetni!
Csütörtök: Obsitos.
Péntek: Gólem.
Szombat délután: Csárdáskirálynő.
Szombat este: Románc.
Vasárnap délután: A szerető.
Vasárnap este: Vandergold kisasszony.
(Uj operett.)

Tessék szellőztetni.

Horst Gyuláról, a Szigligeti színház ujdonságának szerzőjéről eddig nem tudtuk, hogy él, de bizony az ujdonság után ismét fogjuk felejteni becses létezését. Bohózatot írt, a legbohócabb fajtából. Az alap gondolata — ha szabad az alap gondolat fogalmát Horst ur bohózatával összehozni — az, hogy valaki könyvet ír „Tessék szellőztetni” címmel s ebben azt sürgeti, hogy a házasságot időnkint ki kell szellőztetni, a feleség adjon a férjnek évente 4 heti szabadságot. A könyvet a papucshősök roppant buzgón olvassák, az asszonyok eleinte ellene vannak, de aztán nekik is tetszik a gondolat és kiki elindul — szellőztetési szabadságra. Az após, az anyós, a férj, a feleség, mindenik másfelé, Persze a második felvonásban véletlenül mind összetalálkoznak, bolond helyzetek alakulnak elő, amelyek a harmadik felvonásban kiigazodnak. Nem szabad magas igényekkel a színházba menni, le kell szállani a hadseregszállító és a karzat szellemi igényeinek színvonalára s akkor végig lehet kacagni a darabot, mint végigkacagta a vasárnapi közönség a bemutatót.

Az előadás gyorsan perdült, a mi az ilyen bohózatoknál fődolog. Tóth Elek, Körösi Juci, Pogány Janka, Szigeti Jenő komikus alakításain sokat derült a publikum; Szabó Gyula pedig mint Pintyőke hordár minden jelenetével állandó kacajt keltett. Polgár Mariska igen bájos kis Böske volt. H. Körösi Juci, Madas István, Vámos Gizzi, Váradai és Stoll is jól beleilleszkedtek a darab keretébe, mely a mai színházi közönség többségének tökéletesen megfelelő hadi példák az attikai só helyett.

Lejár a színházi bérlet.

— A színházi bérlők figyelmébe. —

A színház titkári hivatalában napról napra szaporodnak azok a közönség köréből jött megkeresések, amelyek mind arról szólnak, hogy a színház vezetősége bérletet biztosítson a számukra.

A színház vezetősége — természetesen — nem dönthet ezeknek a megkereséseknek a kérdésében mindaddig, míg tiszta képet nem nyer arról, hogy a régi bérlők közül ki tartja meg bérletét a második ciklusra?

Az első bérleti ciklus e hó 15, 16 és 17-én jár le és erre nézve kéri a színház vezetősége a bérlőket, hogy helyeik, illetve bérlőik meg, vagy meg nem tartása kérdésében döntve, bérleteiket ez ideig váltásuk ki, mert ezen időn túl a színház vezetősége az új bérlők, illetve bérelni szándékozók részére fog e helyek fölött disponálni.

Tessék szellőztetni! Az a kedves, ötletes bűvésztárs, amelynek vasárnap este volt a bemutatója, tegnap is zsupolt ház előtt került színre, amely viharos tapsokkal honorálta egy a darab pompás ötleteit, mint a kitűnő gördülékeny előadás szereplőit. A Tessék szellőztetni! csütörtökig tölti be a műsort.

Az Obsitos csütörtökön kerül, színre. A pompás sikerű reprizét nemcsak nagy élvezettel nézte végig a közönség, hanem valószínűleg a korzó és zsurok beszélgetési témájává lett néhány napig az Obsitos felújításának páratlan sikerű előadása.

Vandergold kisasszony. A színház legközelebbi ujdonsága, a vasárnap este bemutatásra kerülő Vandergold kisasszony, amelynek szerzői Harsányi Zsolt és Hevesi Sándor, zenéjét pedig Rényi Aladár szerezte. A Vandergold kisasszony szerzői a maguk operettejével — úgy látszik — a háborús időkben iródmilag hadat akartak üzeni az angoloknak, megmutatván, hogy amikor a központi hatalmaknak legádázabb ellensége az angol, természetszerűleg száműzve van a magyar színpadokról, visszavarázsolják azt a kort, amelyben az angol operettek a legfokozottabb színpadi sikerekről szóltak, is tulszárnalták a valóságban. A Vandergold kisasszony, amelynek bővebb ismertetésére még visszatérünk, per excellence táncos operette, amely a legbiztosabb siker jegyében indul a bemutató elé.

Értesítem a t. hölgyközönséget, hogy kozmetikai műtermembe bevezettem a **hölgyfodrászatot** Pálffy Gyula jó hírű hölgyfodrász szakszerű vezetésével. Minden hajmunkát **parókat** a legmodernebb kivitelben készítek. **Hajfestés minden színben. Ondoláció K 250 Hajmosás K 4.** Arcápolás, manikűr, hajszálszedés villannyal utánőrvés nélkül. Arc fűtés víztenként 5 kor. **Deák Ferenc-u. 7. I. em.**

HIRSCHFELD VII. MA.

IGAZSÁG SZOLGÁLTATÁS

Itélethirdetés Strasszerné előtt. A királyi Kuriának Stasser Aladárné és Fogel László ügyében kelt itéletét e hó 17-én hirdeti ki Szöllösy Gyula elnöklésével működő gyorsított tanács. Stasserzernét az itélethirdetés után sem szállítják el Nagyváradról, mert a királyi ügyészség sajtóirodájában nélkülözhetetlenné vált gyors, értelmes és fáradhatatlan munkálkodásával.

Főszerkesztő: **Dr. KRÖGER ALADÁR.** Felelős szerkesztő: **Dr. PAPP KÁROLY.**

Legújabb fűzőket legolcsóbban
Kosztienbaum Jullskánál
lehet beszerezni.
Rákóczi ut.(Korona gyógyszertár mellett)
Leibchenek felárban.
:: Telefonszám 827. ::

Nyilttér.

Árjegyzék!

Porcellán mozsár, fűzővel	8—
Majolika gyümölcs állvány	8—
Majolika tálca fogóval	8—
Majolika cukortartó díszes	8—
Majolika gyümölcs készlet	8—
Víz- készlet csiszolt üvegből	8—
Boros	8—
Likör	8—
Sörökészlet színes aranyozással	8—
Boroskészlet színes	8—
Víz- készlet színes	8—
Likörkészlet színes	8—
Befűtőkészlet kristály fehérr	8—
Gyűjtemény készlet kristály üvegből	8—
Majolika fali órtartó színes	5—
Majolika vízeskancsó színes	5—
Konyér aszár színes üveggel	5—
China ezüst cukortartó	5—
China ezüst gyümölcs állvány	5—
Majolika virágváza színes	5—
Majolika virágfazék	5—
Majolika dísz figura	5—
Porcellán főzőlábos	5—
Porcellán főzőfazék	5—
Teáskészlet színes aranyozással	40—
Kávékészlet színes aranyozással	40—
Feketés készlet színes aranyozással	80—
Ébélőkészlet felszerelve, sz. aranyozással	120—
Hidegfelvágozás készlet sz. aranyozással	20—
Mosdókészlet színes fin. díszítéssel	80—
Fali tűkór színes aranyozott kerettel	25—
Asztali lámpa teljesen felszerelve	25—
Függő	25—
Teás pohár China ezüst foglalatban	5—
Teás csésze szin. finom aranyozással	5—
Kávé	5—
Köppcsésze	5—
Főzőlábos barna tüzálló füllel	5—

Nippek, Figurák, Szent Antal szobrok, Mária szobrok, Szentelt víztartók, Konyhabereendezési cikkek, Képek, Keretek, :: Ablak üvegozás. ::

Eladts nagyban és kicsinyben !!

KOMLOS TESTVEREK

üveg, porcellán, lámpa, táblaüveg és dísz műára nagykereskedés.

Nagyvárad, Zöldfa-u. 13. sz.

Telefonszám 372.

* Szőlősgazdák figyelmébe. Kérjük a betaposott szőlőtörkölyt e hó 16-tól 31-ig telepünkre (Velencepart 73) okvetlen beszállítani. Nagyvárad város hatósági központi szeszlovdeje.

Hadapród- és felsőipariskolába
való felvételre, valamint
gimnázium, reál és polgáristákat
magánvizsgálatra
felelősséggel előkészítik.

Ugyanott egy vagy két tanuló teljes el-
látást nyerhet. Guttman, Magyar-u. 9. sz.

Szépségápolási műterem
Bémer-tér 3., emelet,

ahol minden szépség-
hiba szakszerűen kezeltetik.
Pipercikkeimet vidékre
is utasítással küldöm.

STERNBERG HELÉN
kozmetikusnő.

IZSÁK LIDIA

Elsőrendű
fűzőszalon

NAGYVÁRAD,
Nagy Sándor-u. 1.

Parkszálloda épületében

Interurbán telefon:
11-53 szám.

A Szigligeti-színház mű-
vésznőinek egyedüli fűző
szállítója. — Tisztítá-
sokat és átalakításokat
elvégeztünk. Fűzők mér-
ték után a legrövidebb
idő alatt elkészítetnek.

MOCSÁRY SÁNDOR
TELEFON 1404.

ZÖLDFÁ-ÉPÜLET, utcai helyiség.

Villany- és vízvezeték-szerelő,
bádogos, lakatos, műszerész
..... és bronzműves. ....

Irózep, gramofon, kerékpár és
National Cassa javító. Elektro-
technikai cikkek és 1/2 Wattos
Wolfram szálas Tungstam-égők
állandósn raktáron.

ALABÁSTROM pipere szappan.

Legjobb és legfinomabb pipere szappan főleg azon körülménynek köszöni nagy közkedveltségét és jó hírnevét, hogy a legtisztább és legjobb anyagból készül s tartós és kellemes illattal használatban különös enyheség és dus fehér habja által tűnik ki, miért is a bőr tisztátalanságát eltávolítja s annak egyuttal szép üde kinézetét és bársonyszerű simaságát kölcsönöz, éppen ezért a legelőkellőbb körökben is rendkívül elvan terjedve.

1 darab ára 7 korona.

Különféle igen finom pipereszappanok:

ibolya, gyöngyvirág, róza, orgona, borax.

Nagy kerek angol szappanok.

Illatszerek kimérve és eredeti üvegokban.

!! KÖLNIVIZEK. !!

Parfüm Casetták karácsonyra és éjévre hölgyeknek legalkalmasabb és legszebb ajándék

kapható:

NÉMETH PÁL

„Arany-Kereszt” gyógyszertárában Nagyvárad

Szent László-tér, városháza mellett.

Vidéki rendeléseket azonnal küldök!

Felső kereskedelmi és polgári iskolai
magánvizsgákra előkészít
felelősséggel a Donát-féle
ker. magántanfolyam.

1918. január 1-én kez-
dődik új ker. tanfolyam
hölgyek részére
gyors- és gépirásra, ker. számtanra,
könyvviteire.

Beöthy Ödön-u. 30. Telefon 1000.

Bolépési felhívás

a Népszövetségi Hitelszövetkezeti

VI-ik évtársulatába.

A Népszövetségi Hitelszövetkezet 1918. január 1-én a VI-ik, új évtársulatát nyitotta meg.

Az előbbi üzletvek, — dacára a nehéz meg-
előltési viszonyoknak, — igen szép eredménnyel folynak.

Bolépni szándékozók üzletrészeket jrgyezhetnek még most is a hivatalos órák alatt a szövet-
kezet-helyiségében (Szilágyi Dezső-u. 5. sz. a.) Egy
bolétrezsi heti 20 fillér befizetésre kötelez, s ki-
emelt üzletrészt jegyez, amennyit akar. Felvételi díj
bolétrezsenként 20 fillér. 3 év múlva az évtársulat
eloszlik; a tagok a befizetett összeget kikapják s a
tulajuk eső nyereséget is.

A tagok a befizetett összeg 4/5 részéig a szö-
vetkezettől olcsó kamatra kölcsönt is kaphatnak, mely
3 év alatt fizethető le. Azonfelül betáblázásra, érték-
papírra, vagy váltóra, bármily összeg erejéig.

A tiszta haszon és nyereség teljes egészében a
tagok között osztatik fel, s kibi heti betétje arányá-
ban részesedik.

Az eddigi évtársulatoknál a nyereségrészesedé-
sével magasabb volt, mint bármely takarékszövetkezetről.

A szövetkezet elfogad betéteket is, s azokat leg-
magasabb kamattal kamatoztatja. Tőkekamatadót a
szövetkezet fizeti.

Bizalommal kérjük a bolépni szándékozókot, hogy
felvétel végett szövetkezetünk helyiségében, vagy a
csoportvezetőknél mielőbb jelentkezni sziveskedjenek.

A Népszövetségi Hitelszövetkezet
igazgatósága.

VISZKETE

rüh, sömör, ótvár, sebek és mindenre
bőrbajokat gyorsan és biztosan gyógyít

BORÓKA KENŐCS

Nem piszkít és teljesen szagtalan. Kis tégely
ára 3 kor. nagy tégely ára 5 kor. családi
tégely ára 9 korona. Hozzávaló szappan 5 kor.

KÉSZITI:

Gerő Sándor

gyógyszerész. Nagykörtés.

Nagyváradon kapható: Csillag gyógyszertár,
Irgalmasrend gyógyszertár Kain Eszter,
Németh Pál, Dr Rácz és Vadász, Reisz Ist-
ván, Szent-Antal gyógyszertár, Csanda Endre
és Zsigmondovits Géza gyógyszertárában.

ALKALMI VÁSÁR!

Selymek, kesmi-
rok, női fehérne-
müek, szőnyegek,
nagyválasztékban

KELENGYE

áruház Sz. László-
tér 5. sz., a volt
Kramer féle bolt-
s: helyiségben.

Betűszedő tanulóknak
fiú és berakó tanuló-
knak leány fizetéssel
felvétetik

a Szent László-nyomda Rt.-nél.

NAGYVÁRAD VÁROS

VILLAMOS MŰVE

IRODA, RAKAR ÉS TELEP:

NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

A telep telefonja 614.

A telep telefonja 614.

Értesítjük a város lakosságát, hogy villamos

FŐZŐEDÉNYEK,

Wolfram és egyéb izzólámpák a legolcsóbb
árban kaphatók. Telefon rendelésre
izzólámpák díjmentesen házhoz szállítatunk.
Elvállalunk villamos világítási és erőátviteli
berendezéseket. Egész éjjel ügyelatos szolgálat.

Csillárok, 1/2 wattos felámpapótiók 2000
gyertya világításig.

Villamos motorkok nagy választékban kap-
hatók.

Költségvetéseket díjmentesen készítünk

Főszerező telefonja

55.

Főszerező telefonja

55.